

DEL 26 D'OCTUBRE DE 2023
AL 28 DE GENER DE 2024

MAL PELO

Bòlit_LaRambla
Bòlit_PouRodó

THE BLUEBIRD CALL

MAL PELO

Mal Pelo, amb codirecció artística de Pep Ramis i María Muñoz, és un grup de creació escènica caracteritzat per una autoria compartida creada a partir del diàleg que estableix amb creadors de diferents disciplines (dansa, filosofia, música, audiovisual...).

Durant la seva llarga trajectòria ha desenvolupat el seu propi llenguatge artístic a través del moviment i la creació de dramàturgies que inclouen el text, bandes sonores originals, música en directe, la construcció d'espais escenogràfics, la llum i el vídeo entre altres eines escèniques. La simbiosis de tot plegat propicia entendre l'espai a partir d'una peculiar i atenta escolta de cossos i objectes, generant un univers personal caracteritzat per una amalgama de gestos i estímuls que apropen el seu treball a una espècie de dansa-assaig, entesa a partir d'un diàleg entre el cos, el text i el so.

María Muñoz i Pep Ramis han trobat en l'escena un lloc idoni per dipositar la necessitat d'experimentar, preguntar i compartir els temes que són vitals en la seva trajectòria.

«Un laboratori constant sobre la el·lipsi, la sostracció, l'absència, l'espera, vertebren en el fons tota la paràbola poètica de Mal Pelo: les seves peces són nits en vetlla, vígils d'alguna cosa, fràgils conjuraments d'una presència, caceres immòbils.»

Roberto Frattini sobre Mal Pelo

Mal Pelo ha presentat, entre altres, els espectacles *Quarere* (1989), *Sur Perros del Sur* (1992), *Dol* (1994), *La Calle del Imaginero* (1996), *Orache* (1998), *El Alma del Bicho* (1999), *L'animal a l'esquena* (2001), *Atrás los ojos* (2002), *An el silenci* (2003), *BACH* (2004), *ATLAS* (2005), *Testimoni de llops* (2006), *He visto caballos* (2008), *Tots els noms* (2010), *Caín & Caín* (2011), *L'esperança de vida d'una llebre* (2013), *El cinquè hivern* (2015), *7 Lunas* (2015), *The Mountain, the Truth and the Paradise* (2017), *On Goldberg Variations / Variations* (2019), *Inventions* (2020), *Highlands* (2021), *De Haber Nacido* (2023) i *Double Infinite* (2023).

Al llarg de la seva trajectòria, Mal Pelo ha pogut col·laborar amb diferents artistes i projectes com John Berger, Erri de Luca, Lisa Nelson, Àngels Margarit, Steve Noble, Núria Font, Steve Paxton, Eduard Fernández, Andrés Corchero, Toni Serra, Lilo Baur, Cesc Gelabert, Faustin Linyekula, Raffaella Giordano, Baro D'Evel, Leonor Leal, El Niño de Elche, Marta Izquierdo entre molts altres.

La trajectòria de la companyia ha rebut diversos reconeixements, entre els quals destaquen el Premi Nacional de Cultura de Catalunya, el Premi Ciutat de Barcelona i el Premio Nacional de Cultura per la seva trajectòria tant en l'àmbit de la creació coreogràfica com en l'obertura de nous camins en la dansa contemporània.

En 2001, María Muñoz i Pep Ramis, impulsen el projecte *L'animal a l'esquena*, un centre de creació i recerca, ubicat al Mas Espolla de Celrà (Girona). El centre s'articula a partir de la intersecció de distintes disciplines i interessos, propiciant l'intercanvi entre artistes mitjançant un model de treball basat en les residències de creació. La seva ubicació geogràfica accentua la relació dels creadors amb l'entorn, intensificant d'aquesta manera la possibilitat d'establir nous diàlegs entre art i naturalesa.

EIXIR AL PAS

UN RECORD

«Però, ahora, vaig tenir la sensació —i crec que als altres també els passava— que aquella dansa s'esdevenia per primera vegada». «Allà on neden els cavalls»

John Berger en conversa amb Maria Muñoz i Pep Ramis

Una tarda fresca de fa 27 anys, quan jo acabava de fer-ne 16, quan la tardor encara era plujosa i humida, quan treies l'abric d'hivern per Fires de Girona, vaig començar a gastar-me el meu primer sou en teatre. Aquell dia de tardor, vaig anar sola a veure *La calle del imaginero* (1996) de la companyia Mal Pelo. No en sabia res, ni de l'obra ni dels artistes. D'aquell dia en recordo força coses: la temperatura, la forma dels carrers, l'animositat del públic i, sobretot, aquelles anades i vingudes de Pep Ramis, María Muñoz, Enric Fàbregas, Jordi Casanovas i Idoia Zabaleta, sobre l'escenari. Disposats en una gran estructura de fusta que convertia l'espai en un truc d'il·lusionista, els ballarins esdevenien animals de tota mena. Aquell caràcter líquid i metafòric de l'escena, estrany, és el que m'atreia i encara m'atreu. Al llarg de tots aquests anys, Enric Fàbregas ha estat un ocell, María Muñoz un cavall, Pep Ramis un cabirol; en ells han parlat moltes bèsties. Els animals sempre han format part de les creacions dels Mal Pelo. El diàleg amb l'animal obre reflexions sobre la presència i el llenguatge. L'animal a l'esquena i l'esquena a frec d'animalitzar-se. En les escenografies, hi trobem la fusta —Pep Ramis i Pep Aymerich no construeixen fusta, la ballen mentre el material es fa dibuix transitable—, la pols i la neu, que posa el món en suspensió; aquella neu que, segons l'urbanista Aldo Van Eyck, transmuta la ciutat en un llenç en blanc perquè la mainada reescriu les formes de la ciutat. La caixa escènica negra (primera etapa de la companyia) és un llenç buidat on s'escriu amb el cos, la caixa escènica blanca (segona etapa) és un full en blanc en què el vídeo esdevé grafia que acompanya el cos. Segons Van Eyck, la infància és un viatge i, viatjar, és canviar de punt de vista. *La calle del imaginero* era un acte de canvi de punt de vista. Avui en dia, quan és tendència fer festes o actuacions edadistes per a gent jove, penso en tot el que es perd: la desorientació, la localització del punt de vista, el mesclar-se buscant refugi en allò desconegut. Tota creació pren valor quan ofereix la possibilitat d'adquirir experiències i conceptes des de l'estranyament absolut de les condicions (materials, perceptives i formals) de vida. I en això, els Mal Pelo són molt bons.

UNA TRAJECTÒRIA

«Mal Pelo és, sobretot, un territori».

Carlota Subirós, "Territori Mal Pelo".
A Performances de la mirada, Mercat de les Flors, 2013-2014

D'aquella *Calle del imaginero* vaig entendre que la dansa és una qüestió de moviment i d'espai, una manera de lligar entre les coses i les paraules, una acció que et fa conscient, no només dels cossos, sinó de l'entorn que els sosté, el que un bon amic anomenaria el "contra motlle" d'allò que és més visible i identificable. El contra motlle de tot allò que ens dona seguretat: si és el cos, el contra motlle és l'espai que hi ha entre els cossos, si és la paraula, el contra motlle és el cos que l'emana, etc. Tot el que passa entre els gestos que expressen una tècnica o un costum, tota la recerca i profunditat que s'amaga entre els moviments més reconeguts¹. Aquesta insistència en la recerca és el que fa que, des de les primeres a les últimes obres, hi hagi un fil conductor, una sèntesi pròpia. A això n'hi direm "trajectòria". La idea de trajectòria conté una bellesa i una dignitat úniques: "cos i un desig" que es mou i sobreviu al llarg del temps, lentament, que segueix allà, fix, però amb orientacions, desviacions i formes canviant; la sensibilitat de percebre aquests canvis, aquests plec —també del desig²—, un cos que esdevé anhel, però també tècnica i potència i que, quan ha arribat al seu clímax, mostra les seves resistències. Fer d'aquestes resistències una idea més viva de cos. Anar d'un cos al cos de l'altre, ser dos, un sistema de relacions, d'amor. No hi ha trajectòria sense aquest sistema de relacions. Veure la Maria i en Pep ballar, indagar i estimar-se sobre l'escenari a parts iguals. Fer de la recerca i el viatge, concepte, i traduir-lo al moviment. Convertir aquest amor coreogràfic en un amor escampat i compartit, en una comunitat. Trobar l'energia per seguir sent dos i molts altres. Forjar una casa per poder-se disseminar en els fills, en els amics i els col·laboradors recurrents. Crear un centre, l'animal a l'esquena, el Mas Espolla, per descentrar-se. Crear un centre de gravetat per enlairar-se. Aixecar una casa perquè la recerca del moviment assaigui noves capes: la cura dels camps, de les oliveres, dels animals, el local d'assaig, un espai privat que esdevé públic en molts moments de l'any. Una casa que, amb el temps, també es perfila com un refugi íntim, un espai per estimar els que han perdut el cos, però que encara hi són. Com deia John Berger al vídeo *Heaven*: «El que em reconcilia amb la meua pròpia mort, més que qualsevol altra cosa, és la imatge d'un lloc, un lloc on els teus ossos i els meus són cremats junts». Compartir la imatge d'un lloc, i cremar, junts. Dir a aquesta qualitat tèrmica i sentimental "companyia", dir a tota aquesta immensitat "trajectòria". I, després de tota aquesta expansió, tornar a mirar-se el rostre, tornar a ser dos, cara a cara: *double infinite*. Tan lluny i tan a prop.

«Explicar una història té a veure amb el que no es diu i amb com pots arribar a fer salts, conjuntament i amb complicitat, sobre el que no hi és». «Allà on neden els cavalls»

John Berger en conversa amb Maria Muñoz i Pep Ramis

UNA EXPOSICIÓ

D'aquella—, arribem al cant de la siàlia⁴, al "The Bluebird Call". Quan vaig parlar amb en Pep i la Maria, els vaig comunicar les ganes de poder reflexionar sobre la idea de trajectòria en un moment com l'actual, en què es premia, més que mai, la novetat, la joventut ("talent jove" i "tots dona lloc a un escurçament evident de les carreres artístiques. No hi ha temps per deixar-se ser, per indagar, aprendre, viure, fer muda i llogar; les creacions es converteixen en pseudo-mites efímers, representacions d'un sol ús. Amb aquest punt de pertinença a un lloc. Al Bòlit_PouRodó hi trobem un assaig sobre la idea de trajectòria, comunitat i parella, de refugi temporal, tenint en compte l'estrena de *Double Infinite*. *The Bluebird Call* (2023) ha temporada Alta. Les obres del Bòlit_PouRodó posen en imatge tot això que he intentat explicar més amunt. És, també, un cant a l'amistat, al lloc (l'animal a l'esquena), a la creació. Si la dansa és acció, l'amistat és *actio in distans*, un moviment que comença i continua en diferit quan els amants se separen, un moviment que és restituit amb el retrobament, una coreografia a destemps que només la mort escapça. L'exposició uneix el que el temps ha dissentit.

Una de les obres que es podrà veure al Bòlit_PouRodó és el documental *Humano caracol*, d'Ixar Rozas. Es tracta d'una conversa entre en Pep, la Maria i el ballari Steve Paxton. En Pep pregunta per la mort, la Maria veure el pas del temps⁵... Diu Paxton: «Quan estàs dins del teu cos, no veus l'edat que tens. Així que l'edat que tens ara és la que seguiràs sentint quan l'exterior hagi canviat». Potser per això podem dir que ni la mort escapça la coreografia que l'amor ha aconseguit armar, *perpetuum mobile* d'un cos fos dins l'altre. Com es mou el cos que ha esdevingut recipient de totes les pèrdues? Diu Paxton, mentre va fent compost: «Tot té a veure amb l'acció i amb el que el cos fa quan no intenta expressar». Tot seguit es troben una petita serp enmig de la massa orgànica. «Fer compost com una activitat de desplaçament», diu. Podríem afegir: ballar o serpentejar com una activitat de desplaçament de totes les pèrdues; ballar com qui fa compost amb totes les coses que passen i han passat, adobar el territori, fer del cos síntesi, membrana territorial. En un dels vídeos de l'exposició, en Pep i la Maria, ben joves, ballen sota el fons de la trista cançó *Avec le temps* de Léo Ferrer, que parla sobre el dolor que neix de la separació d'allò que hem estimat. La sensació és contradictòria: veure ballar dos enamorats la seva mort futura. Precursar la separació a l'escenari, per no fer-la efectiva a la vida real. Com diu John Berger a *Territory* en un dels vídeos: «L'oposat a estimar no és odiar, sinó separar-se». Aquest díptic dona fe d'aquesta no separació, d'aquest trajecte amatori, d'aquest vast i coral territori físic i creatiu on veiem canviar els cossos, els altres, la casa, els ponts de la ciutat... nosaltres, que ho compartim tot i res⁶.

Ingrid Guardiola

Directora del Bòlit, Centre d'Art Contemporani. Girona

¹ Aquells que el costum o la tècnica torna apreciables, des de l'expertesa sectorial, o des de la distinció i el gust general dels espectadors.

² «Penínsules de desig (...), quan el cos està cansat», John Berger a *Mans* (Mal Pelo, 2009).

³ «Por qué mires tan tímida mi tus caderas no lo son? (...) ¿Cuántas veces piensas en mí con deseo?», *Monday* (Mal Pelo, 2002)

⁴ La siàlia es caracteritza pel seu color blau elèctric i, com molts ocells de la família dels turdíds, per ser grans cantors.

⁵ «¿Qué edad tienes este invierno? (...) Siempre hemos tenido mucho cuidado de caer en la edad siguiente (...). A nuestra edad, los ausentes son más numerosos que los que quedan», *Vermont Trace* (Mal Pelo, 2022).

⁶ «We, who share everything and nothing», John Berger. Frase extreta del documental *Bach Project* (Mal Pelo, 2022)

CRÈDITS

DIRECCIÓ ARTÍSTICA
Pep Ramis-María Muñoz

EDICIÓ VÍDEO CREACIONS
Leo Castro

PAISATGE SONOR Bòlit_PouRodó i Bòlit_LaRambla
Fanny Thollot

COORDINADORA TÈCNICA
August Viladomat

MUNTATGE TÈCNIC ILLUMINACIÓ
August Viladomat, Punt de Fuga

MUNTATGE TÈCNIC SO
Andreu Bramon

MUNTATGE INSTAL·LACIÓ *BOSC TANCAT* Bòlit_LaRambla
Adrià Miserachs, Carles Juan-Torres, Xavi Torrent, Quim Gironella, Ander Condon

MÚSICA INSTAL·LACIÓ *BOSC TANCAT* Bòlit_LaRambla
Joel Bardolet

MÚSICS INSTAL·LACIÓ *BOSC TANCAT* Bòlit_LaRambla
Joel Bardolet, violí; Jaume Guri, violí; Miquel Jordà, viola; Daniel Claret, cello

COMUNICACIÓ
Eduard Teixidor

PRODUCCIÓ
Mamen Juan-Torres

ADMINISTRACIÓ
Gemma Massó

EQUIP BÒLIT
Ingrid Guardiola, Farners Cabra, Xavi Cantó, Diana Sans, Consol Vilà

SENYALÍSTICA
David Lluçà (Vidcus)

DISSENY GRÀFIC
aeiou.cat

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA
Carles Palació

DOCUMENTACIÓ EN VÍDEO
Icona Suport Digital

NETEJA
Ana Castillo

ACTIVITAT

Visita comentada a l'exposició a càrrec de Mal Pelo
Dissabte 11 de novembre de 2023
12h
Bòlit_LaRambla

Bòlit, Centre d'Art Contemporani. Girona

972 427 627
bolit@ajgirona.cat
www.bolit.cat

Bòlit_LaRambla
Rambla de la Llibertat, 1
17004 Girona

Bòlit_PouRodó
Plaça del Pou Rodó, 7-9
17004 Girona

De dilluns a divendres de 9 a 19 h
Dissabtes de 9 a 14 h i de 15 a 19 h
Diumenges i festius de 9 a 14 h

Dimecres de 10 a 14 h
Dijous i divendres de 10 a 14 h i de 17 a 19 h
Dissabtes de 11 a 14 h i de 17 a 19 h
Diumenges i festius de 11 a 14 h

Ho organitzen i produeixen:

Amb el suport de:

Hi col·labora:

Ho patrocina:

